

Een versie van dit artikel is gepubliceerd in het Tijdschrift voor Verkondiging in december 2013

Het citeren of doorgeven van deze tekst is toegestaan, mits met bronvermelding.

De auteur van deze tekst is dr. Piet van Veldhuizen – www.woordenmetzielenzin.nl

*Preekvoorbeeld voor de Kerstnacht
Bij Lucas 2:11-12*

Als je iets raars maar vaak genoeg hoort, ga je het vanzelf gewoon vinden. In het Kerstverhaal zoals het in de Bijbel staat, worden volgens mij echt hele rare dingen gezegd. Maar we zijn er zó aan gewend – we kennen het bijna uit ons hoofd – dat we al heel lang niet meer horen hoe raar het is. Hoor maar wat de engel tegen de herders zegt:

Vandaag is in de stad van David uw redder geboren; Hij is de Messias, de Heer. Dit is het teken voor u: u zult een kind vinden dat in doeken is gewikkeld en in een voerbak ligt.

Ja, ik zie het u denken: wat is daar raar aan?

De engel vertelt dat er een heel bijzonder iemand is geboren, de redder, de Heer, de Messias, degene op wie de wereld wacht. En dan vertelt hij hoe ze hem zullen herkennen. *Dit is het teken voor u.* En dan wordt het raar.

Stel je voor, je hebt een afspraak met iemand die je nog nooit hebt gezien, laten we zeggen op metrostation Kralingse Zoom in Rotterdam. Jij gaat met de bus, hij komt met de auto. Hoe ga je elkaar vinden? Eén van jullie moet dan weten waaraan je de ander herkent, of wat het teken is. Daar zet je dan speciaal een raar petje voor op, of je loopt met een opvallende paraplu onder je arm, of je beschrijft hoe de auto eruit ziet, desnoods met het kenteken erbij. Of als ik iemand voor het eerst moet gaan opzoeken in het verzorgingshuis. Dan ik vraag aan de kinderen: hoe ga ik jullie moeder herkennen? Als ze dan zeggen: grijs haar, permanentje, bril, kunstgebit – dan gaat dat niet echt helpen.

En nu moeten, in het Kerstverhaal volgens Lucas, de herders hun ontmoeting gaan hebben met de redder, de Heer, de messias. Waaraan zullen ze hem herkennen? Een bijzondere lichtglans? Een speciaal gewaad? Een aparte ster boven het huis, zoals die andere evangelist Matteüs het prima heeft geregeld? Welnee, *dit is het teken voor u: u zult een kind vinden dat in doeken is gewikkeld en in een voerbak ligt.*

Een kindje. Ik kan u verzekeren dat kinderen geen zeldzaamheid waren in Betlehem. In doeken gewikkeld, ingebakerd – dat gebeurde met allemaal. In een voerbak. Als de engel gezegd had: in een kinderwagen, dát was echt uniek geweest, want die hadden ze toen nog niet. Maar een voerbak, allicht. Dan weet je dat het armoe is – maar dat geldt voor het overgrote deel van de nieuwgeboren kinderen. Zo bezien is het eigenlijk een groot wonder dat de herders bij het juiste kind terecht kwamen. Ze hadden in elke grot, in elk arm huishouden, in elke stal zoiets kunnen vinden.

Misschien is dat ook wel de bedoeling. Want het wonderlijke van wat de engel tegen de herders zegt, zit hem vooral in de tegenstelling tussen wie het kind is, en onder welk teken ze het zullen vinden. De heer, de Messias – maar hij kan geen vinger verroeren, ingebakerd als hij is. In de stad van David, een koningskind – maar dan wel in een voerbak. Uw redder – maar het is een zuigeling. Zo machteloos, zo overgeleverd aan mensenhanden, zo op één lijn met alle andere weerloze kinderen. Geen Superman of Spiderman of Batman of Zorro. Gewoon een kindje – maar dáár zul je God ontmoeten. Zoals ik soms God ontmoet in zo iemand met grijs haar, permanentje, bril en een kunstgebit. Niet in het uitzonderlijke komt God bij ons, maar in onze verwondering over het gewone.

Als de engel zijn woord gedaan heeft, komt een heel engelenleger de lofzang zingen. Die juichen wel vroeg, denk ik dan. Net als Jesaja in de profetenlezing. Glorie aan God en vrede op aarde – zie jij het al om je heen? Ik denk dan met mijn Hollandse argwaan: laat dat kind eerst maar eens groot worden. Laat hem eerst maar eens zeggen wat hij wil, en dan laten zien dat hij het ook kan. En zelfs als dat lukt, moet ik het nog zien. Vroeg of laat nagelen ze hem aan een kruis. Vertel mij wat over de wereld.

Of zal ik toch maar eens gewoon met de herders meegaan? In een weerloos kind de glorie van God gaan zien. Hoop in mijn hart laten leggen. Wat ze in de politiek consumentenvertrouwen noemen, maar dan in het geloof: dat we gaan toeleven naar datgene wat God voor ons in gedachten heeft. En dat daardoor de wereld verandert, of in ieder geval: dat ik verander.